

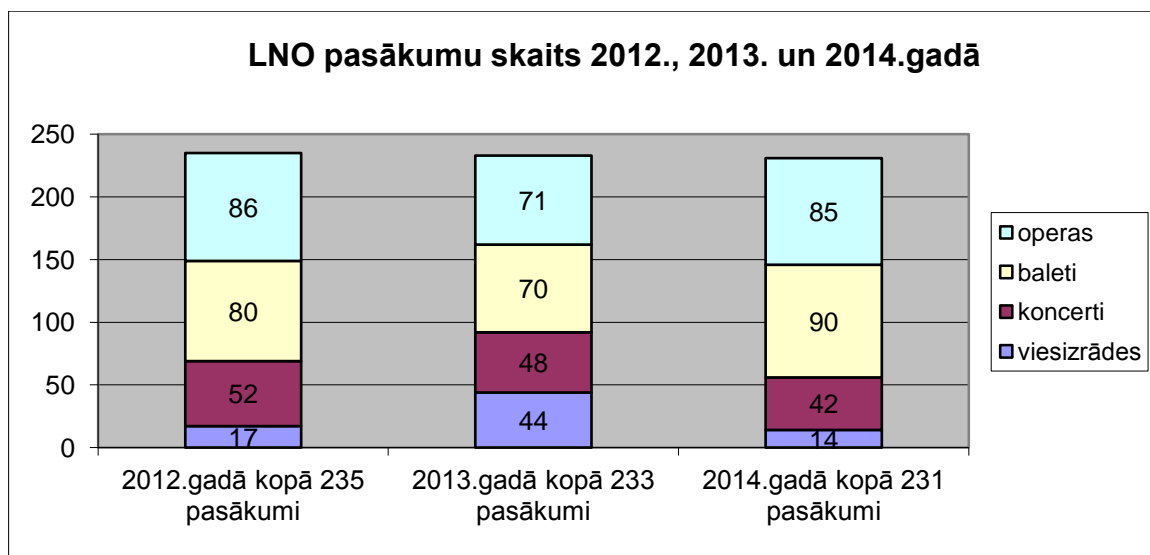
Vadības ziņojums

Darbības rezultāti 2014.gadā

2014. gadā VSIA „Latvijas Nacionālā opera” (LNO) ir īstenojusi plašu māksliniecisko programmu un turpinājusi saimnieciskās darbības sakārtošanu.

Kopumā LNO izrādījusi 231 izrādi un koncertu, no tiem 217 pasākumi notikuši Latvijas Nacionālās operas telpās, un 14 pasākumi pulcējuši skatītājus LNO viesizrāžu ietvaros. Latvijas Nacionālās operas telpās notiekošās operas un baleta izrādes, koncertus un citus LNO organizētus mākslas pasākumus 2014. gada laikā noskatījušies 158 915 skatītāji.

Kopējā izrādīto pasākumu skaita ietvaros 2014. gadā izrādes, kas mērķētas bērnu un jauniešu auditorijai, noskatījušies 33 882 skatītāji. Kopumā LNO 2014. gadā savā repertuārā iekļāvusi 33 operas un baleta iestudējumus.

Lielajā zālē LNO izrādījusi 85 operas izrādes, 90 baleta izrādes un 42 citi pasākumi, tai skaitā koncerti un koncertiestudējumi. LNO Jaunajā zālē skatītāji pulcējušies uz divdesmit vienu pasākumu, tai skaitā uz („Sarunas pirms pirmizrādes”), bērnu pasākumiem („Mūzikas skaņas”), kā arī izglītojošo baleta pasākumu („Baleta pasaule”). Jaunajā zālē notikuši arī divi baleta žanram veltīti pasākumi – klasiskā un laikmetīgā baleta vakars „Iespējams”, kā arī Jauno horeogrāfu baleta vakars. LNO Beletāžas zālē 2014. gadā notikuši četri koncerti.

2014. gadā Latvijas Nacionālās operas repertuāru papildināja astoņi jauniestudējumi, tai skaitā pieci operu jauniestudējumi: R.Vāgnera „Rienci”, V.A. Mocarta „Figaro kāzas”, Dž.Verdi „Trubadūrs”, Dž.Verdi „Rigoletto”, A.Maskata un L.Langas latviešu operas „Valentīna” pasaules pirmizrāde. Latvijas nacionālais balets 2014.gadā piedāvāja skatītājiem divus baleta jauniestudējumus: „Trīs tikšanās” - ārvalstu horeogrāfu darbi latviešu mūsdienu komponistu mūzikā - un S.Prokofjeva baletu „Romeo un Džuljeta” Leo Mujica un Valentīnas Turku horeogrāfijā. Latvijas Nacionālajā operā 2014.gadā notika divi nozīmīgi starptautiski pazīstamu Latvijas operas mākslinieku - Ingas Kalnas un Egila Siliņa solo koncerti.

Īpaši izceļams Latvijas Nacionālās operas mākslinieciskais devums Rīgas - Eiropas kultūras galvaspilsētas 2014 programmai. Rīga 2014 ietvaros LNO tika realizēti 4 jauniestudējumi: jau minētie R.Vāgnera „Rienci”, A. Maskata un L.Langas „Valentīna”, K.Pētersona „Mihails un Mihails spēlē šahu”, oriģinālbalets „Trīs tikšanās”, kā arī Bavārijas simfoniskā orķestra un diriģenta M.Jansona koncerts, Londonas simfoniskā orķestra un diriģenta D. Hardinga koncerts.

Aktīvs darbs ieguldīts publikas izglītošanā, informēšanā un piesaistīšanā, operas un baleta kā žanru izskaidrošanā un popularizēšanā. LNO mākslinieki kopumā piedalījās viesizrādēs Lietuvā, Itālijā, Grieķijā. Kopumā LNO ārvalstu viesizrāžu laikā sniedza 14 baleta izrādes.

Lai nodrošinātu LNO izrāžu pieejamību valsts reģionos, 2014. gadā LNO bijusi četras viesizrādēs Latvijā: Ventspilī izrādot vienu baleta izrādi („Mesija”) un viena operas izrādes („Toska”), Rēzeknē izrādīta baleta izrāde „Riekstkodis”, savukārt Valkā tika sniegts LNO izpildītājmākslinieku koncerts.

Sākot jau no 2010. gada, LNO veiksmīgi iekļaujas Eiropas operu akadēmiju tīklā, kas Eiropas operateātru vidū īsteno regulāras sadarbības programmas jauno izpildītājmākslinieku izaugsmes veicināšanai. Paplašinot LNO kultūrizglītojošo darbu, Operas akadēmijas ietvaros tiek organizēta plaša programma jauno izpildītājmākslinieku profesionālās kvalifikācijas pilnveidei – meistarclases Latvijā un ārvalstīs, kā arī Operas akadēmijas studentu koncerti. 2014.gadā Rīgā enoa programmas ietvaros notika starptautiska meistarclase „Krievu operas repertuārs”, ko vadīja pasniedzēja Larisa Gergijeva no Marijas teātra Pēterburgā, Latvijas Nacionālajā operā notika arī starptautiskā Eiropas operas akadēmiju tīkla pavasara konference. Programmas ietvaros meistarclāsēs Francijā, Holandē un Itālijā stažējās LNO jaunie solisti Rihards Millers, Mihails Čulpajevs un diriģents Kaspars Ādamsons.

2014. gadā Latvijas Nacionālā opera iesaistījies unikālā Eiropas Operas digitālajā projektā, pateicoties visu partneru kopīgi izveidotajam projektam, kurš konkursa rezultātā guvis finansējumu no Eiropas Savienības programmas „Radošā Eiropa” (*Creative Europe*), kura ietvaros no 2015. gada īpaši izveidotā interneta vietnē ikvienam interesentam būs iespējams noskatīties piecpadsmit izcilu Eiropas opernamu izrādes un materiālus par to tapšanu. Eiropas Operas digitālais projekts ļaus sasniegt līdz šim nepieredzētu auditorijas apjomu un popularizēt gan opermākslu kopumā, gan atsevišķus opernamus un to māksliniekus. Projektu īsteno Eiropas opernamu un festivālu asociācija „Opera Europa”, Eiropas vadošais televīzijas kultūras kanāls ARTE un piecpadsmit operas institūcijas ar Eiropas Raidorganizāciju apvienības (EBU) atbalstu. Latvijas Nacionālā opera Eiropas Operas digitālajā projektā piedalīsies ar divu izrāžu ierakstiem, paredzams, ka abi iestudējumi būs latviešu oriģināldarbi. Tā būs iespēja popularizēt ne tikai Latvijas Nacionālo operu un tās augsto māksliniecisko līmeni, bet arī mūsu valsti kopumā. Latvijas Nacionālajai operai šī būs arī iespēja gūt neatsveramu pieredzi, lai nākotnē īstenotu vēl vērienīgākus digitālos projektus.

Mākslinieciskās attīstības plāni

Latvijas Nacionālās operas darbības mākslinieciskās prioritātes 2015.gadā ir sabalansēts un daudzveidīgs repertuārs, profesionālās attīstības programmu daudzveidošana un jaunu izglītības programmu realizēšana un

pilnveide dažādu mērķauditoriju skatītājiem. Latvijas Nacionālās operas prioritāte ir augsta mākslinieciskā kvalitāte, Operas un baleta mākslinieku profesionālā snieguma attīstība, kā arī viessolistu un viesdiriģentu piesaiste repertuāra piedāvājuma daudzveidošanai.

Viena no būtiskākajām mākslinieciskās attīstības prioritātēm Latvijas Nacionālajai operai ir Latvijas mākslinieku plašāka iesaiste izrāžu veidošanā. 2015.gadā izrādes Latvijas Nacionālajā operā iestudēs režisori Ināra Slucka, Viesturs Kairišs, Edmunds Freibergs, scenogrāfi - Mārtiņš Vilkārsis, Ināra Gauja, Reinis Dzudzillo u.c.

2015.gada pirmajā pusē Latvija būs prezidējošā valsts Eiropas Savienībā. ES2015 Kultūras programmas ietvaros 19.maijā notiks A.Maskata un L.Langas operas „Valentīna” viesizrāde Berlīnes vācu operā (Deutsche Oper Berlin), savukārt 2015.gada jūnijā Latvijas Nacionālais balets ar izrādi „Apburtā princese” viesosies Ķīnā, Pekinas Nacionālajā Mākslas centrā (NCPA)

Repertuāra stratēģija

2015.gadā Latvijas Nacionālā opera strādās, veidojot sabalansētu repertuāru piedāvājot repertuāru dažādām mērķauditorijām.

2015.gada pirmajā pusē LNO repertuāra ass būs Dž.Pučīni darbi - operas „Manona“ jauniestudējums, operas „Turandota“ koncertiestudējums ar izcilu Latvijas operas mākslas zvaigžņu piedalīšanos, opera „Vīlas“ jauniestudējums un operas „Džanni Skikki“ atjaunojums. Sezonas beigās notis tradicionālais Rīgas operas festivāls, kas šajā gadā būs veltīts tikai Džakomo Pučīni daiļradei. Festivāla ietvaros plānots īpašs Gala koncerts ar izcilu Latvijas un pasaules operas zvaigžņu piedalīšanos.

Savukārt , uzsākot 2015/ 2016. gada sezonu, Latvijas Nacionālā opera skatītājiem piedāvās J.Lūsēna bērnu operas „Putnu opera“ atjaunojumu, kā arī J.Štrausa operetes „Sikspārnis“iestudējumu. Gada beigās notiks tradicionālie Latvijas Nacionālās operas Gadumijas koncerti.

Baleta žanrā 2015.gadā plānots uzrunāt skatītājus ar plaša spektra skatuvisko piedāvājumu - gada sākumā tiks iestudēts A.Glazunova balets „Raimonda“A. Leimaņa horeogrāfijā. Tādējādi Latvijas Nacionālais balets būs viena no nedaudzajām pasaules baleta trupām, kuras repertuārā ir visi ikonogrāfiskie klasiskā baleta iestudējumi. Savukārt 2015/2016.gada sezonas pirmajā pusē LNO skatītājiem piedāvās laikmetīgā baleta izrādi M.Ravela „Bolero“ . Vienlaikus Latvijas Nacionālais balets dod iespēju jaunajiem horeogrāfiem - 2015.gada sezonas noslēgumā notiks jauno horeogrāfu radošais vakars „Iespējams“ un trīs jauno horeogrāfu darbu lielas formas viencēlieni izrādē „Neiepaazītās teritorijas“

2015.gadā Latvijas Nacionālā opera turpinās attīstīt 2014.gadā uzsāktu programmu „Opera tuvplānā“, kuras mērķis ir iepazīstināt dažādu mērķa grupu skatītājus ar operas vēsturi, māksliniekiem, procesiem dažādu formātu pasākumos - kamerģimnāzijas koncertos, lekciju ciklos, izglītojošās bērnu programmās un īpašās akcijās.

Izglītība

Izglītības programmas LNO māksliniekiem

Latvijas Nacionālās operas māksliniekiem 2015.gadā profesionālās izglītības tālākas iespējas tiks sniegtas vairākos aspektos:

māksliniekiem tiek piedāvātas regulāras vokālās meistarklases un nodarbības pie izciliem Latvijas un ārvalstu vokālajiem pedagogiem

Jauniestudējumu sagatavošanas laikā ar māksliniekiem strādā jomas speciālisti, palīdzot kvalitatīvāk apgūt lomu 2015.gadā plānots atsākt meistarklases arī baleta māksliniekiem

Savukārt jauno mākslinieku apmācībā un izaugsmē būtiska loma ir LNO dalībai starptautiskā projektā Eiropas operas akadēmija (*ENOA*). Paplašinot LNO kultūrizglītojošo darbu starptautiskās *ENOA* programmas ietvaros, tiek organizēta plaša programma jauno izpildītājmākslinieku profesionālās kvalifikācijas pilnveidei – meistarklases Latvijā un ārvalstīs. Meistarklasēs piedalās gan jaunie operas solisti, gan citu operas radošo profesiju pārstāvji - jaunie scenogrāfi, režisori u.c. 2015.gadā, atbilstoši LNO finanšu kapacitātei un repertuāra specifikai tiks pieņemts lēmums par turpmāko dalību šajā projektā.

Izglītības programmas skatītājiem

2015.gadā plānots turpināt veidot daudzveidīgas izglītības programmas dažādām mērķauditorijām - bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem - operas lojālajai auditorijai. Bērniem un ģimenēm plānotas izrādes Jaunajā zālē, ietverot gan māksliniecisko daļu, gan interaktīvo izglītojoši izklaidējošo daļu, kas atraktīvā un mērķauditorijai viegli uztveramā veidā iepazīstina ar operas un baleta žanru.

2015.gadā LNO uzsāks jaunu projektu „Operas sākumi”, kas lekcijas un sarunu veidā iepazīstinās skatītājus ar operas vēsturi. Lekcijas vadīs LNO dramaturgs, muzikologs Mikus Čeže.

Plānots arī ievērojami paplašināt operas kā medija lomu, iepazīstinot sekotājus (sociālajos tīklos, presē, elektroniskajos saziņas līdzekļos) ar operas žanra aktualitātēm Latvijā, kā arī paplašinātā veidā sniegt informāciju par operas un baleta iestudējumu saturu un veidotājiem. 2015. gadā LNO turpinās 2014.gadā uzsāktu interaktīvo projektu 9. - 12. klašu skolēniem „Ceļojums uz operu”, kuras mērķis ir piesaistīt operas žanram iespējami vairāk jaunas auditorijas.

Turpmākās mākslinieciskās ieceres

2015.gadā Latvijas Nacionālā opera ir uzsākusi gatavošanos Latvijas Republikas simtgadei, piedāvājot realizēt virkni oriģināldarbu operas un baleta žanrā - latviešu operas iestudējums, jaunas latviešu operas pasaules pirmatskaņojums, jauna latviešu oriģināلبaleta iestudējums, kā arī vērienīga koncerta ar pasaules operas zvaigžņu piedalīšanos „Dzimuši Latvijā” izveide. Šī programma tiks veidota sasaistē ar 2019.gada mākslinieciskajām iecerēm Latvijas Nacionālās operas simtgades atzīmēšanai.

Jauniestudējumi

2015.gada plānotie jauniestudējumi ir :

Operas žanrā:

Dž.Pučīni „Manona”

Dž.Pučīni „Vīlas” un „Džanni Skikki

J.Lūsēna „Putnu opera

Baleta žanrā:

A.Glazunovs „Raimonda”

M. Ravels „Bolero”

Jauno horeogrāfu viencēlieni „Neiepaizītās teritorijas”

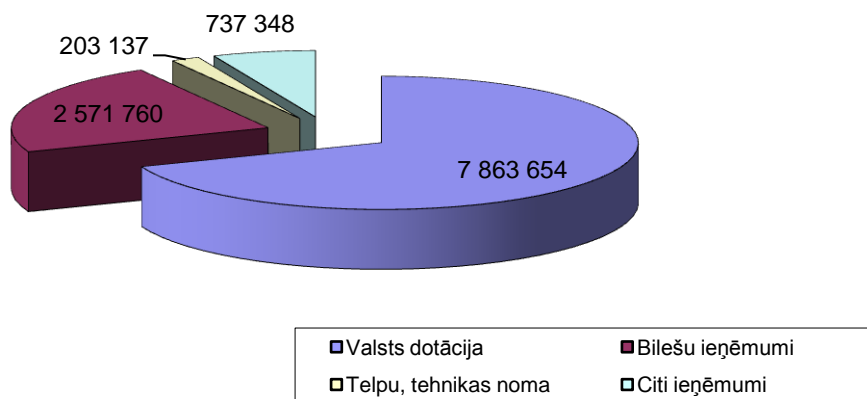
Operetes žanrā:

J.Štrauss „Sikspārnis”

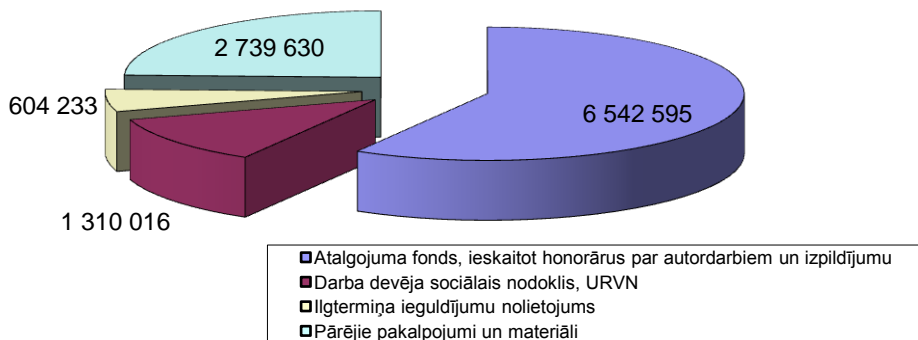
Saimnieciskā darbība

2014. gadā LNO atzinusi ieņēmumos valsts dotāciju EUR 7 863 654 apmērā, kā arī spējusi piesaistīt pašu ieņēmumus EUR 3 512 245 apmērā, savukārt LNO izdevumi EUR 11 196 474 apmērā, no kuriem 70 % ir darba samaksa, tai pielīdzinātas izmaksas un ar to saistītie nodokļi.

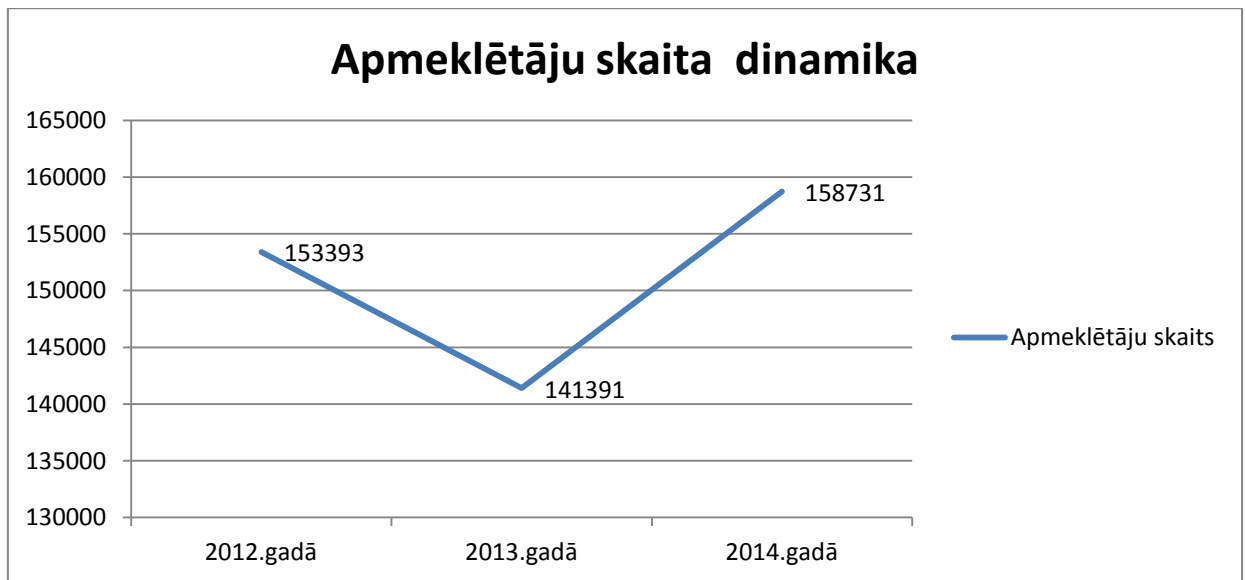
Ieņēmumi 2014.gadā (EUR)

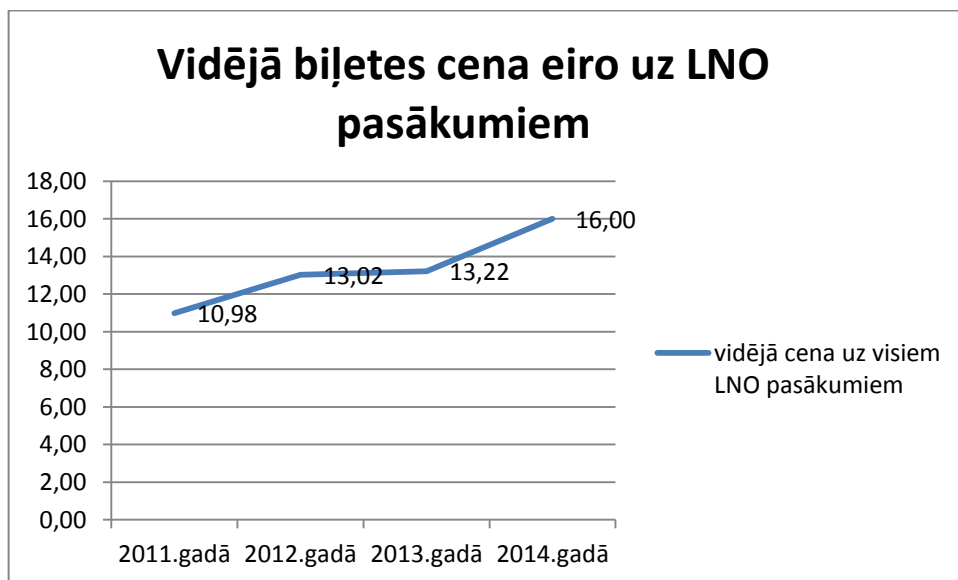
Izdevumi 2014.gadā (EUR)

2014. gadā LNO ir palielinājies apmeklētāju skaits salīdzinājumā ar 2013. gadu, (158 731 – 2014. gadā un 141 391 – 2013. gadā), turklāt ir palielinājies vidējā bilešu cena, bet kopējais izrāžu un pasākumu skaits nav palielinājies, kas liecina, ka vidēji ieņēmumi uz vienu apmeklētāju ir pieauguši.

Pirmizrāžu biļešu cenas 2014. gadā izrādēm bijušas no 7 līdz 65 eiro, savukārt repertuāra izrādēm – no 4 līdz 30 eiro. Cenu veidošanā tiek ņemts vērā pieprasījums un piedāvājums un vispieprasītākajām izrādēm tiek piemērota dinamiskā cenu veidošana. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2014. gadā vidējā biļešu cena ir pieaugusi no 13.22 līdz 16.00 eiro. Vienlaikus LNO turpina īstenot dažādas atbalsta programmas sociāli jutīgākajiem sektoriem – pensionāriem, studentiem un skolēniem, garantējot LNO pasākumu pieejamību plašai auditorijai. Lai operas un baleta izrādes varētu baudīt arī sociāli visneaizsargātākie Latvijas iedzīvotāji, LNO aktīvi darbojas labdarības programmās, atvēlot tām gada laikā 3351 bezmaksas biļetes, kas salīdzinot ar 2013.gadu ir gandrīz divreiz vairāk.

Finanšu un operatīvās vadības riski

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu LNO māksliniecisko un saimniecisko darbību, ir apzinātas vairākas problēmjas, kas ir kritiskas operas attīstībai īstermiņā un ilgtermiņā. Šīs problēmas koncentrējas sekojošās galvenās jomās:

- Nepietiekams telpu nodrošinājums liedz iespēju pilnībā nodrošināt operas māksliniecisko pamatdarbību.

Telpu trūkuma dēļ mēģinājumu procesam tiek izmantota LNO jaunā zāle, kas liedz izmantot telpas publiskiem iestudējumiem, nodrošināt mazo formu māksliniecisko jaunradi un gūt papildus ieņēmumus no publiskiem iestudējumiem. Telpu trūkums apgrūtina gan kora mākslinieku darbu, gan dod papildus izdevumus par telpu īri.

- Nepietiekams tehniskais nodrošinājums apdraud operas māksliniecisko sniegumu gan īstermiņā, gan ilgtermiņā.

Orķestra instrumentu nolietojuma stāvoklis ir kritisks un dažos gadījumos apdraud māksliniecisko sniegumu jau īstermiņā, savukārt, visu orķestra instrumentu plānveidīga nomaina ir kapitālieguldījums, kas pārsniedz operatīvas līdzekļu pārvaldības iespējas.

- Investīcijas LNO vēsturiskās ēkas uzturēšanā prasa būtiskus kapitālieguldījumus papildus tekošiem ekspluatācijas izdevumiem.

LNO vēsturiskā ēka prasa kapitālieguldījumus, lai novērstu faktorus, kas apdraud ēkas stāvokli. Kritiskā stāvokli ir LNO piebūves kases telpas, kas prasa kapitālremontu, kā arī neatbilstoša energoefektivitāte ēkā noved pie nelietderīgiem tēriņiem par apkuri.

2014.gadā noslēgts līgums starp LNO un SIA Grant Thornton Rimes par 2014.gada finanšu pārskatu revīziju, par ko iesniegts neatkarīgu revidentu ziņojums.

Priekšlikumi par sabiedrības peļņas izlietošanu vai zaudējumu segšanu

LNO 2014.gadu noslēdza ar peļņu EUR 126 489 pēc nodokļu nomaksas. Valde iesaka esošo peļņu novirzīt HD projektoru iegādei, kuri nākotnē būtiski uzlabotu videoprojekciju kvalitāti, kā arī ļautu ietaupīt dekorāciju izgatavošanai nepieciešamos līdzekļus. Minētie projektori iegādāti un apmaksāti 2015. gada 18.februārī. LNO tehnoloģiskā bāze ir kritiskā stāvoklī par ko vairākkārt ir informēts kapitāldaļu turētājs.

Notikumi pēc pārskata gada pēdējās dienas

No pārskata gada beigām līdz šodienai nav notikuši nekādi svarīgi notikumi, kas varētu būtiski ietekmēt gada pārskata novērtējumu.

Zigmars Liepiņš
(Valdes priekšsēdētājs)

paraksts

2015.gada 15.aprīlī

Inese Eglīte
(Valdes locekle)

paraksts

Daina Markova
(Valdes locekle)

paraksts